

SLOVENEK

== Cena inzeratov ==

Knjotipna petna vrsta mal
oglas po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglas od 45 mm vi-
šine po Din. 2-50, poslana itd.
po Din. 4-.

Pri večjem naročilu popust.

Izbija vsak dan izven
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

== Naročnina ==
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno " 12
za inozemstvo:
mesečno " " Din 23
== Sobotna izdaja: ==
v Jugoslaviji " " Din 20
v inozemstvu " " " 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nevrnjeni pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, npravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praške in dunaj 24.797.

Demokratska samoupravna maska.

Kakor znano se skuša demokratska stranka iz opozicije do radikalov v zadnjem času predstavljati kot večalimenj avtonomistično, da svojemu opozicionalnemu stališču pribori simpatije široke slovenske javnosti. Slovenski narod zahteva danes čisto jasno pravi in popolni selfgovernment za Slovenijo, skupnega pa toliko, kolikor se jugoslovanski narodi v državi svobodno med seboj dogovore kot čisto enakovredni in v svoji pravici samoodločitve po nobenih »jugoslovenskih« predpostavkah ne omejeji kompaciscenit. Kajti za vsemi temi frazami o »jugoslovenstvu« se ne skriva v konkretnih razmerah čisto nič drugega nego hegemonija srbstva, orientalsko pojmovanje države in miniaturni imperializem enega plemena, ki hoče prosperirati na račun drugih. Tega se demokratska stranka danes dobro zaveda in si zato ne upa več nadaljevati borbe s SLS na podlagi »jugoslovenskega« unitarizma, integralizma itd., kakor je to delala do nedavnih časov. Te besede so izginile iz »Jutrovec« slovarja, da, celo »narodno edinstvo« je nazunaj pustilo pasti, propovedujoč samo še državno edinstvo! Ker pa je ostal volk volk in nosi ovčjo obleko samo zato, da vara javnost, je za novo muziko demokratov lahko slišni stari centralistični velesrbski podton. Da so demokrati ostali to, kar so bili, dokazuje »Jutrovec« članek 7. tega meseca.

Tu polemizuje demokratski organ z avtonomistično manifestacijo SLS, obžaluje, da ni SLS spremenila svojega avtonomističnega programa v »samoupravni«, kakor ga razume dr. Žerjav. Ta »samoupravni« program označuje »Jutrovec« kot »dosledno propagando jugoslovenske misli«. Ali ni to pravi in pristni centralizem in unitarizem, ki ga samosvoj slovenski narod dosledno in odločno odklanja? To je ona vaška, srezka in županijska administrativna samouprava pod popolno odvisnostjo od Belgrada, o kateri slovensko ljudstvo noče nič slišati. To je sistem, v katerem Slovenci kot političen narod, kot svoja kulturna individualiteta, kot Srbom in Hrvatom enakopraven sestavni organični del države, z eno besedo, kot samosvoja edinica ne pridejo do veljave. To je »samouprava« po starem liberalnem receptu, kakor jo ima Lombardija ali Bretonija ali kakšna Andaluzija, ne pa zakonodajna suvereniteta v okviru po svobodni pogodbi sestavljene skupne države v obrambo nekih skupnih interesov, kakor jih pogodbeniki pač svobodno spoznajo in določijo ter menjajo, če treba. Razvoj, ki je nam vzor, je oni, kakršnega vidimo v Angliji, Ameriki, Rusiji in Nemčiji, to je: svobodna zveza svobodnih narodov. Demokrati naj se pa s svojim liberalnim samoupravnim receptom gredo solit.

S tega stališča je kaj lahko odgovoriti na ostale sijajne argumente demokratskega glasila. Stavku, da »široki sloji srbskega plemena žele močno državo, ne pa hegemonije«, naj verjamejo v uredništvu »Jutrovec«. Široke sloje srbskega plemena vodi radikalna stranka, ki hoče edinega gospodarja v državi s pomočjo srbskih bajonetov, da Slovenec in Hrvatce gospodarske popolnoma izsesa kakor nekdanji Prusi svoje nemške »brate« ali Angleži enakokrvo Ameriko. Močna država pomeni zanje hegemonijo srbstva; višjega pogleda na stvar žalibog tudi srbsko ljudstvo nima. Nadalje se pravi dejstva obračati na glavo, ako »Jutrovec« trdi, da je srbski separatizem izzvan po slovenskem in hrvaškem. Ne gre tu za srbski separatizem, marveč za srbski hegemonizem, ki se mu demokrati udejajo. In največ je k temu pripomogla baš demokratska stranka, ki je za vidovdanske velesrbsko centralistično ustavo v prvi vrsti odgovorna. »Jutrovec« se poslužuje tudi trika, da slovenskemu avtonomizmu podtika željo po hegemoniji slovenstva! Kakšna budalost! Avtonomija gre, kar ve že vsak preprosti človeček, za enakopravnostjo narodov v jugoslovanski državi, za pravico politične samoopredelitve in za svobodno

dogovorjeno skupnost, kjer je potrebna, slično kakor je to uresničeno v ameriških federativnih državah, v švicarskih kantonih, v angleških dominijonih ali v ruskih zveznih državah. Najbolj zabaven pa je »Jutrovec« stavek, da »niti stari narodi niso zreli za federalizem!« To pišejo demokrati danes, ko so najbolj zreli in kulturni narodi zakonodajni avtonomizem in tudi federalizem udeležili ali pa so na poti k njemu,

kakor n. pr. Nemčija, ki jo bo rešila iz sedanjega položaja edinole federalizacija! Tu se vidi vsa plitvost in nevednost demokratskega časopisja, ki operira samo s frazami.

Z eno besedo: demokratska stranka je in bo centralistična, protislovenska, velesrbska, njeno koketiranje s »samoupravno« idejo pa je gola prevara, kar smo itak davneje vedeli.

Razprava v finančnem odboru.

KREDIT ZA TRGOVSKO IN OBRTNO ŠOLSTVO ODOBREN. — KREDIT ZA MORNARICO. — RAZPRAVA O POSTAVKAH ZA SLOVENIJO V TRGOVINSKEM MINISTRSTVU.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) Jugoslovanski klub je že pri razpravi o proračunskih dvajstih meseca junija zahteval potrebne kredite za trgovske in obrtno nadaljevalne šole. Na današnji seji tretje sekcije finančnega odbora je poslanec dr. Kulovec znova sprožil to vprašanje in zahteval odločno, da minister za trgovino izpolni svojo v poletju dano obljubo. Na današnji seji ministrskega sveta je bil vsled odločnega posredovanja in nastopa posl. dr. Kulovec odobren kredit v znesku 200.000 Din za trgovsko in obrtno nadaljevalno šolstvo v Sloveniji.

Belgrad, 7. nov. (Izv.) Prva sekcija finančnega odbora je danes razpravljala o kreditu za mornarico in za obmejne čete. Voja uprava je zahtevala za mornarico znatno višje kredite na podlagi poročil admirala Wickerhauserja. Poslanec Pušeniak se je pri razpravi toplo zavzel za zvišanje plač delavcem v mornariških delavnicah in za zgradbo delavskih stanovanj v Boki Kotorski. Sekcija je sprejela resolucijo, v kateri zahteva znižanje kreditov za armado na suhem in zvišanje kreditov za mornarico. Glede uporabe obmejnih čet izjavlja minister, da jih na ogrski meji ne potrebuje, pač pa so neophodno potrebne na južni meji.

Belgrad, 7. novembra. (Izv.) V ministrstvu za trgovino je pretresala tretja sekcija finančnega odbora proračun ministrstva za trgovino. Takoj početkom se je interpelliral poslanec dr. Kulovec ministra, kakaj nikdar ne skliče gospodarskega sosveta. Minister je odgovoril, da se s to zadevo bavi in on bo preskrbel, da se bo posvet redno sestajal. Daljšo debato je izzval dr. Kulovec z vprašanjem, kako stoji stvar z našimi trgovskimi pogodbami. Pri tej priliki je opozoril na Čeha, ki imajo že z vsemi državami sklenjene redne trgovske pogodbe, dočim pri nas v tem oziru še ni nič storjenega. Pravkar je ministrstvo določilo delegate za sklepanje trgovske pogodbe z Avstrijo, toda pri tem je popolnoma prezrl zastopnike iz najbolj prizadetih pokrajin.

Avnilev hlev ministrstva za socialno politiko.

IZSESANJE IZSELJENCEV. — KJE JE ETBIN KRISTAN? — SOCIALNA SKRB DEMOKRATSKIH MINSTROV.

Belgrad, 7. novembra. (Izv.) Druga sekcija finančnega odbora je razpravljala proračun ministrstva za socialno politiko. Sekcija je črtala lepo število proračunskih postavk v centrali. Ugotovilo se je dokumentarično, da so številni gospodje iz ministrstva neprestano potovali po celi državi kot takozvani »stružnjaci«, samo da so prejeli več dnevnice. Sekcija je sklenila redukcijo velikega števila odsekov v tem ministrstvu. Tako se spoji odsek za socialno propagando (!) z odsekom za socialno pomoč. Izseljeniški odsek (!) se združi s izseljenjskim komisariatom, odsek za posredovanje dela z odsekom za varstvo delavcev, osrednja borza dela (poleg odseka za posredovanje dela!) z inspekcijo dela, ekonomski odsek (!) z računovodskim odsekom itd. Vsled teh spojitvev bo reduciranih tudi lepo število višjih in nižjih uradnikov. Vse te ukrepe je sekcija sklenila na podlagi poročila posebne komisije za preiskavo razmer v tem ministrstvu. Komisija je dognala naravnost škandalozne razmere. Tako n. pr. posamezni inspektorji niso imeli niti

Minister se je izgovarjal, da še nimamo enotnih carinskih tarifov, toda z ministrom financ so dogovorili o enotni carinski tarifi dospel že tako daleč, da bo tozadevni predlog v kratkem predložen narodni skupščini. — V teku nadaljnje razprave je minister z ozirom na zahtevo dr. Kulovec izjavil, da bo vse kredite za trgovsko in obrtno nadaljevalno šolstvo primerno zvišal.

Pri razpravi o kreditih za hipotekarno banko omenja posl. Kulovec, da obstoji že dve leti zakon, ki določa, da mora biti v upravnem odboru tega zavoda tudi 5 članov parlamenta, ki pa še dosedaj niso imenovani. Minister je obljubil, da bo že v eni prihodnjih sej narodne skupščine to zadevo spravil na dnevni red. Pri tej priliki je minister tudi pojasnil, zakaj izkazuje hipotekarna banka letos pasivno bilanco. Država namreč ni izplačala banki svojih obveznosti.

Nato so bili specialni krediti za Bosno in Hercegovino in za Dalmacijo brez izprememb odobreni. Pri postavki za deželni kreditni zavod za Dalmacijo je poslanec Kulovec načel tudi vprašanje bivše kranjske deželne banke in je protestiral, da je ta avtonomni zavod prešel s pomočjo vlade v privatne in je zahteval od ministra pojasnila v tej zadevi. Minister se je v zadregi skliceval na bivšo koalicijsko vlado, obljubil pa je dati potrebna pojasnila, ko jih dobi.

Kredit za Hrvatsko in Slavonijo so bili odobreni brez izprememb.

Dolga debata se je razvila pri postavkah za Slovenijo. Za Slovenijo je določenih 5.180.000 Din. Dr. Kulovec je govoril pri razpravi o vsakem oddelku in zahteval znatnih poviškov v smislu poročil oddelka ministrstva za trgovino in obrt v Ljubljani in drugih zainteresiranih činiteljev. Zahteval je znatnih poviškov zlasti za Zavod za žensko domačo obrt in za trgovsko in obrtno nadaljevalno šolstvo. Dosegel je za trgovsko nadaljevalno šolo 30.000 Din in za ekzkurzije 10.000 Din. Ostali krediti so bili sprejeti brez izprememb. Celokupen proračun ministrstva za trgovino znaša 80 milijonov 311.287 Din.

Pri razpravi o kreditih tega ministrstva za Slovenijo se je ugotovila popolna nesposobnost g. dr. Goršiča, ki bi bil moral stvarno utemeljevati potrebo že itak skromno odmerjenih kreditov za Slovenijo, ni se pa niti toliko potrudil, da bi bil vsaj vso stvarno vestno proučil. Obstojala je torej velika nevarnost, da se bodo krediti za socialno skrbstvo v Sloveniji znižali. Celokupna za Slovenijo določena vsota za socialno skrbstvo znaša 7.247.000 Din. Stroški za komisijo za ponovni pregled invalidov so se znižali od 125 na 25.000 dinarjev. Postavka za prehrano znaša 2.375.000 dinarjev. Poslanec Vesjenjak je zahteval zvišanje kredita za zdravilišče na Golniku in je dosegel zvišanje od 250 na 500.000 Din. Zanimiva je bila razprava glede pokojniškega zavoda za Slovenijo.

Poslanec Vesjenjak je dokazal, da se nobena v prejšnjih letih temu zavodu dovoljena vsota ni izplačala! Dr. Goršič je na to ugotovitev dejal, da je to zakrivil Adolf Ribnikar z uradnikom Urbanem. Mesto nakazila za že dovoljene kredite sta ta dva gospoda zapisala na tozadevni akt rešitev, da zavod ne potrebuje tega izplačila, češ, da je itak že dovolj bogat! Tako se je zopet uradno razkrinkala »ogromna skrb« demokratske gospode za privatne nameščenice.

Koncem razprave je minister Peleš priznal, da je prevzel popolnoma neurejen urad, ki ga v 6 mesecih absolutno ni mogel pregledati in urediti. Glavno krivdo za izmenjavo v tem ministrstvu pa nosita bivša ministra dr. Kulovec in dr. Žerjav. To je dokazala današnja razprava.

Seja ministrskega sveta.

VLADA ZAHTEVA IZVRŠITEV REPARACIJSKIH NAROČIL V NEMČIJI. — INCIDENT V BOLGARIJI PORAVNAN.

Belgrad, 7. novembra. (Izv.) Današnja seja ministrskega sveta, ki je trajala od 5. do 8. ure, se je bavila z zadnjo noto nemškega poslanika von Kellerja glede odpovedi reparacij in z odgovorom bolgarske vlade. Minister za pravosodje dr. Perić in zunanji minister dr. Ninčić sta poročala o noti nemške vlade in o sedanjem stanju naših reparacijskih naročil v Nemčiji. Po daljšem posvetovanju se je ministrski svet postavil na stališče, da nemška nota ni opravičena, ker nemške tovarne delajo sploh le za reparacije, sicer bi morale vse delo ustaviti. Vlada je sklenila, da brezpogojno vztraja na tem, da Nemčija izvrši vse reparacije, ki so bile doslej naročene. V tem smislu je sestavljen odgovor na nemškega poslanika, na vse zavezniške države in na reparacijsko komisijo.

Kar se tiče Bolgarije, je zadeva končana, ker je bolgarska vlada izvršila vse točke naših zahtev.

Končno je poročal minister dr. Ninčić še o razmejitvi v Sloveniji. V tej zadevi je nastal zastoj, ker so Italijani stavili nove zahteve, o katerih pa vlada še ni definitivno sklepala.

Dalje je ministrski svet sklenil odpisati v Ameriko posebno komisijo, da uredi vprašanje naših državnih dolgov Ameriki.

Vtis shoda zaupnikov SLS na Hrvatskem.

Zagreb, 7. nov. (Izv.) Tukajšnji današnji listi stoje vsi pod vtisom govorov dr. Korošca in dr. Brejca na zboru zaupnikov SLS v Ljubljani. »Večerni« posvečuje tema govoroma celo stran, a tudi drugi listi pri našajo o njih obširna poročila in komentare. V političnih krogih se podčrtuje, da je dr. Korošec v svojem govoru poudarjal nekatere momente, ki se podčrtujejo v zadnjem času tudi od strani Hrvatov in smatrajo, da je to paralelna akcija proti belgrajskemu režimu, ki bo rodila dobre sadove.

CERKVENA ODREDBA.

Zagreb, 7. nov. (Izv.) Sveta stolica je izdala dekret, s katerim se z dnem 1. novembra djakovski nadškof dr. Akšamović menuje za apostolskega administratorja mnega dela pečujke nadškofije, ki pripada naši državi, to je 14 župnij v Slavoniji in 15 župnij v Baranji.

KOALICIJSKA SVOBODA V JUGO-SLAVIJI.

Belgrad, 7. novembra. (Izv.) V dnevih 18., 19. in 20. tega meseca bi se bil moral vršiti kongres nezavisne delavske stranke. Danes je minister notranjih zadev Vujičić dal dostaviti sklicateljem prepoved tega zborovanja brez vsake motivacije.

Angleško - francosko - ameriško nasprotstvo.

London, 7. novembra. (Izv.) Danes je prejela angleška vlada odgovor francoske vlade na svoj predlog glede cenilne konference za plačilno možnost Nemčije. Odgovor je sestavljen v smislu govora Poincaréja v Neversu, kjer si pridržuje razne predprave za Francijo in za reparacijsko komisijo.

Pariz, 7. novembra. (Izv.) »New York Herald« poroča, da vlada Zedinjenih držav ne namerava Evrope siliti, naj sprejme njeno pomoč. Če Evropa ameriško pomoč odkloni, bo Amerika samo ugotovila, da Evropa pomoči neče. To izjavo bo Amerika objavila.

London, 7. novembra. (Izv.) »Times« poroča, da je belgijska vlada sklenila energične korake za posredovanje med nasprotnojučimi si stališči francoske in angleške vlade.

FRANKOFILSKA IZJAVA V ČEH-SLOV. PARLAMENTU.

Praga, 7. novembra. (Izv.) Zbornica je danes vzela ekspozice vnanjega ministra dr. Beneša na znanje. Sklepom razprave je naglašal dr. Kramář svoje prijateljstvo do Francije in obljubil, da bo Češka v slučaju novih konfliktov v Evropi vedela, na čigavi strani je njeno mesto.

TEŽKI IZGREDI V VARŠAVI.

Varšava, 7. novembra. (Izv.) V Krakovu je prišlo danes do težkih izgredov. Druhal je hotela vojake razorožiti. Pri spopadu je bilo 25 oseb ubitih, 49 pa težko ranjenih.

Iz zunanje politike.

* Mussolini o diktaturi. O diktaturi misli Mussolini tako: »Diktatura ne pozna teorije. Kadar je potrebna, jo je treba izvesti. Če je vsak na svojem mestu, je vsak zadovoljen in dela z veseljem. Parlament je tu; drži se mirno in dela. Toda: ali bo dobro tudi za bodočnost, kar je bilo dobro v preteklosti? Parlament današnje vrste je bil dober za preteklost, današnjim potrebam pa ne zadošča več. Parlamentarizem je treba prepustiti novemu razvoju. Vsa politična vprašanja obravnava dnevno časopisje. Jaz časnike vedno berem. Ali je potem še treba, da pride poslanec v parlament, da mi pripoveduje to, kar sem že bral, ali pa kar mi lahko pove v kakem listu? Ko so parlamente ustanavljali, ni bilo ne trgovskih in ne delavskih zbornic in nobenih sindikatov. Vsako stoletje rodi nove naprave. Pametna diktatura lahko zelo dolgo traja.«

Edmunda ali Dobrodelnost na pravem mestu.

(Francoski napisal Anatole France. — Prevel L. S.)

Hortur, ustanovitelj »Étoile« (Zvezde), politični in literarni ravnatelj »Revue nationale« (Narodne smotre) in »Nouveau Sciecle illustré« (Ilustrovanega Novega Veka), Hortur mi je dejal pri sprejemu v pisarni iz dna svojega ravnateljskega sedeža: — Moj dobri Marteau, napišite mi za izredno številko »Novega Veka« kako pripoved. Tristo vrstic za »Novo leto«. Kaj prav živga, aristokratsko nadahnjena.

Odgovoril sem Horturju, da nisem mož zato, vsaj ne v navedenem smislu, da pa bi mu rad preskrbel kako povest.

— Želel bi, mi je rekel, da bi se imeenovala: Pripovedba za bogataše.

— Bolje bi bilo: Pripovedka za reveže.

— Saj to mislim. Pripovedka, ki naj navdihne bogatim usmiljenja do ubogih.

— Jaz pa ravno ne maram, da bi bogati imeli usmiljenje z ubogimi.

— Čudno!

— Nič čudno, temveč znanstveno. Usmiljenje bogataša do reveža smatram za žaljivo in človeškemu bratstvu nasprotujoče.

Če hočete, da govorim bogatinom, jim porečem: Prizanesite ubogim s svojo usmiljenostjo; nimajo kaj začeti z njo. Zakaj usmiljenje in zakaj ne pravica? Vi imate ž njimi račun. Poravnajte račun! To ni čustvena, to je gospodarska zadeva. Ako naj to, kar jim ljubezljivo daste, podaljša njihovo uboštvo in vaše bogastvo, je ta dar krivičen in solze, ki jih boste primešali, ga ne naredo pravičnega. »Treba je povrniti,« kakor je dejal državni pravnik sodniku po govoru dobrega brata Maillarda. Vi dajete miloščino, da se izognete povračilu. Dajete nekaj malega, da si pridržite veliko, in si manete roke. Tako je samoški tiran vrgel v morje prstan. Toda Nemezis bogov ni sprejela te daritve. Ribič je prinesel tiranu prstan v ribjem trebuhu nazaj. In Polikrat je bil oropan vseh svojih bogastev.

* Nove volitve na Angleškem so na vidiku. Brezposelnost in velika konkurenca tuje industrije silita Anglijo po mnenju konservativcev zopet k politiki zaščitne carine. Ker se pa je Baldwin obvezal, da v sedanji legislaturi ne predloži nobenega zakona, ki bi temeljito izpremenil politični in gospodarski kurs države, je primoran razpisati nove volitve, ako hoče izvesti visokocarinsko politiko. Volitve se res tudi napovedujejo že spomladi 1. 1924. Liberalci in Delavska stranka so splošno za svobodnotrgovinski sistem, toda težko je reči, če vsi, in kako se bodo odločili volilci. Nove volitve prinese seveda z gospodarskimi spremembami tudi lahko veliko spremembo v zunanje političnem kursu Anglije, vsled česar se že zdaj zelo komentirajo, zlasti v francoskem časopisju.

* Nove smernice angleške politike. Baldwin je v svojem govoru v Manchesteru napovedal nove smernice angleške politike. Anglija se hoče postaviti bolj na lastne noge. Angleške kolonije morajo pokrivati vso potreščino Anglije na bombažu, sladkorju in bakru. Na gotove fabrikate iz inozemstva se postavi visoka carina, da se zaščiti domača industrija pred tujo konkurenco. Dominijoni dobijo prednostno carino. Poljedelska produkcija Anglije se pomnoži. Edino na žito in meso iz tujine se ne postavi carina. Anglija mora spričo dekonsolidacije Evrope imeti pred očmi samo svoj lastni interes. V svrhu izvedbe te politike bodo potrebne nove volitve.

* Marghiloman o položaju v Rumuniji. Poročevalec »D. Volksblatt« je imel pogovor z voditeljem romunske konservativno-napredne stranke Aleksandrom Marghilomanom. Marghiloman je izjavil, da so dnevi sedanje romunske vlade, ki ne more izpeljati tako nujne gospodarske sanacije, šteti. Pod sedanjim režimom, ki menja gospodarske smernice vsakega četrta leta, je vsako izboljšanje gospodarskih razmer nemogoče. Sedanja vlada preko noči prevrača in razveljavlja zakone, krši pridobljene pravice in ostaja industriji dolžna milijone in milijone. Na ta način se odbija tuji kapital, ki ga Rumunija nujno potrebuje. — O narodnih manjšinah v Rumuniji je Marghiloman izjavil, da Rumunija ne bo samo po črki izpolnila vseh prevzetih obveznosti, ampak bo spoštovala tudi njihovega duha in bo vsakemu narodnemu plemenu v njenih mejah dala pravico, da ga v njegovem jeziku njegovi lastni sinovi sodijo, poučujejo in upravljajo.

Politične vesti.

* Borbo proti korupciji si »Slov. Narod« predstavlja takole: Zabavljajmo čez korupcijo, zamočimo pa, kje in kdo jo vrši. Tako bo jutri odpravljena.

* Dr. Korošec se je spozabil. Včeraj smo v posebni notici s primerno in tudi zasluženo ostroščjo ožigosali naravnost neverjetno pisavo »Slov. narod«, ki se je drznil zapisati, da se človek, ki prizna javno svoje slovenstvo, »spozabi«. Na to našo notico iščemo v današnjem »Slovenskem narodu« zamen primernega odgovora. »Narod« se dela, kakor da se ni nič zgodilo! Mogoče je sicer, toda samo mogoče, in ne gotovo, da smatra »Narod« za zadostno zadoščenje skromno pohvalo, ki jo je namenil v včerajšnjem uvodniku osebi g. dr. Korošca. Nam pa to »zadoščenje« absolutno ne zadostuje. »Narod« ni le razžalil dr. Korošca osebno kot zavednega Slovenca, ampak je razžalil vse, kar še sploh slovensko misli in čuti. Za tako žalitev pa pričakujemo nekoliko drugačnega zadoščenja kakor je sinočnje

»Narodov« — če je —, sicer bomo znali napisati na »Narodov« naslov kaj krepkejšega in izdatnejšega, kakor smo že.

+ Radičev kurir zaprt. Belgrajski »Pravdi« poročajo iz Osjeka, da je policija prišla v Belem Manastiru (v bližini madžarske meje) nekoga Josipa Mikloša iz Osjeka, ki je že večkrat nesel pošto za Radiča na Madžarsko. Pri njem so našli več pisem in raznih dokumentov za Radiča.

Manifestacije za Primorje

V lepi in v takih slučajih tudi prepotrebni slogi so se vršile takoj po objavi znanega italijanskega atentata na slovensko šolo in kulturo po vsi Sloveniji ponekod skromnejše, ponekod sijajnejše, povsod pa dostojne in odločne manifestacije proti italijanskemu kulturnemu barbarstvu. Številne manifestacije za naravne pravice Slovencev v Primorju so našle globok odmev v srcih vseh Slovencev brez razlike strank. Na braniku svojih narodnih pravic stoji Slovenija složna in edina kot en mož proti vsakemu in vselej!

Poleg že objavljenih protestov smo prejeli poročila o protestnih manifestacijah še iz sledečih krajev:

V Dolenjem Logatcu so zborovala 29. oktobra vsa narodna društva in vse politične in kulturne slovenske organizacije, da protestirajo proti laškemu nasilju, pozivajoč vlado, naj izposluje za naše neodrešene brate vsaj iste pravice kot jih uživa italijanski življ v naši državi.

Javen protestni shod je priredilo tudi prebivalstvo Radovljice 28. oktobra. Zastopane so bile vse stranke, ki so soglasno izrazile svoje ogorčenje nad nekulturnim činom italijanske vlade proti slovenskemu življu v Italiji.

Na Robu so priredili na protestni dan skromno, dnevu primerno svečanost. Igrali so igro »Naša krič«, vodja Kat. izobr. društva g. nadučitelj Intihar pa je pojasnil v lepem govoru navzočim pomen manifestacijskega dne.

V Hotedrščici so priredila protestno zborovanje vsa tamošnja narodna društva. Ljudje, ki žive ob meji, in ki morajo z lastnimi očmi gledati zatiranje svojih rojakov od strani italijanskih oblasti, so ogorčeni dajali duška svoji sveti jezi nad nasiljem, ki ga vrše Italijani nad zaslužnimi Slovenci in Hrvati.

V Šmarju pri Jelšah so protestirala 23. oktobra vsa slovenska društva. Govorili so zastopniki vseh strank. Na poziv g. dr. Šorlija in g. nadučitelja Zumra se je poživila podružnica Jugoslovanske Matice za šmarski okraj. Protestno resolucijo so zborovalci odposlali brzojavno na naslov pokrajinske vlade.

Na Rače je poskrbel poseben prireditveni odbor za primerno svečanostno razpoloženje. Nad 300 ljudi se je udeležilo protestnega manifestacijskega sprevoda. Na prostoru pred postajo se je zbralo obilno ljudstvo, ki je ogorčeno obsojalo italijansko barbarstvo in živahno pritrdjevalo govornikom vseh strank. Protestne resolucije so manifestantje odposlali g. Nikoli Pašiču in predsedništvu parlamenta.

28. oktobra je protestiral tudi Ormož. Zbralo se je na protestnem zborovanju vse, kar misli in čuti slovensko. Sprejeli so obširno protestno resolucijo, ki poziva vlado, naj z vsemi silami deluje na to, da spravi vendar enkrat laško nasilje pred Društvo narodov in pribori slovanski manjšini v Primorju mednarodno zaščito.

V Kapli — St. Jurij ob Taboru je sklical protestno zborovanje poseben akcijski odbor. Zborovanje je bilo zelo številno ob-

skano. Zborovalci so poleg energičnega protesta sprejeli v resolucijo tudi zahtevo po represalijah, dokler Italija svojega barbarstva ne popravi in pa predložitev cele zadeve »Društvu narodov«.

Jako vneto in živahno so delovale razne podružnice »Jugoslovanske Matice«. Protestna zborovanja so priredile s sodelovanjem vseh narodnih društev in s podporo vseh strank.

Podružnica »Jugosl. Matice na Jesenici«, ki poziva vlado, naj poskrbi za mednarodno varstvo naših manjšin in opozarja »Jugoslovansko Matico« na primerne publikacije za inozemstvo.

Dalje podružnice »Jugoslov. Matice« v Kamniku in v Krškem. Na obeh zborovanjih so zahtevali zborovalci represalije naše vlade proti Italijanom v naši državi, da ne sklepa nikakih pogodb z Italijo, dokler Italija ne vnebovpijoče krivice ne popravi.

A tudi naši svobodni rojaki v tujini niso pozabili na svoje neodrešene brate.

Slovenski akademiki v Pragi so 29. oktobra sklenili ogorčen protest proti laškemu nasilstvu in ravno tako tudi društvo »Kriček« v Pragi, ki zahteva izvedbo sistematične propagande v tujini v prid splošni slovenski stvari.

Vsi ti protesti bodo predloženi tudi merodajnim činiteljem.

Nemški kaos.

Prava sodba o položaju v Nemčiji je zato tako težka, ker se bori cela vrsta struj med seboj in sicer včasih tako, da sta v eni skupini dve struji druga z drugo, v drugi pa da sta si isti struji nasprotni. Tako so na primer v Aachenu hišni posestniki in ljudje brez dela za odcepitev od Nemčije, na Saškem so pa socialisti in komunisti za enotnost države in proti federalizmu. V bavarski Pfalzi je bil del socialnih demokratov za ustanovitev samostojne republike Pfalz, kar je naperjeno obenem proti Bavarski in proti Nemčiji. Neodvisno od te struje, a istočasno, delajo tudi Francozi na to in sicer prav javno, da se Pfalz odcepi od Bavarske. Treba je poudariti, da so tukaj Francozi prvič posegli aktivno vmes in očitno pomagali pri razkrojevalnem procesu nemške države. Vidimo, da odcepitveno gibanje dosedaj ni imelo tistega uspeha, kakor so se ga v Berlinu bali. Včasih pride res prav čudna družba skupaj: v Porenju so bili veleindustriji za odcepitev in so še večina socialističnih organizacij se pa skupno s Hakeskreuzlerji bori za enotnost. Nasprotno je pa baš v Porenju policija popolnoma odrekla in ravno ona je sicer najtrajnejša opora državne misli.

Poleg teh političnih pojavov vidimo istočasno druge, najmanj ravno tako nevarne, gospodarske in socialne. Največja bedalaka, pomanjkanje, vse sili k upor, celo kruha gredo hitreje kvišku kakor pa zvišanje plač in mezd. Na enem koncu odsekaš uporni kači glavo, in že ji zraste na drugem drugu.

Nemška osrednja vlada razvija izredno delavnost, to se ji mora priznati. Nima potrebnih materialnih in idealnih sredstev, da bi bila kos vsemu temu nasprotujočemu si gibanju. Ne le, da so cene kruha nedosegljive, kruha sploh ni. V Poruhrju so delodajalci z delom prenehali, pravijo, da ne morejo naprej, število brezposelnih in obupanih raste v grozljivem razmerju. Najbolj obsoja javnost ravno te podjetnike, ki se v času inflacije brezumno obogatili in ne ganejo sedaj niti mezinca, da bi v splošni bedi pomagali. Centralna vlada tukaj ne more nič ukreniti; imena Matthes, Smet in Dorten bodo pa ostala ljudem v najneprijetnejšem spominu kot imena najzoprnejših pijavk izmozganega ljudstva.

Dnevne novice.

— Demisija g. Lukana ni sprejeta. Tukajšnje radikalno glasilo poroča iz »merodajnega vira«, da minister za notranje zadeve ni sprejel ostavke velikega župana dr. Lukana.

— Kultura Puceljvih »kmetij« . Poročila se nam: V pondeljek zvečer sem se vozil s shoda zaupnikov SLS po dolenski železni domov. Ker v kupeju ni bilo prostora, sem stisnil na stolček v kotu hodnika in premisljeval o svoji in svojega naroda bridki usodi. Na državnem kolodvoru je prilomastilo kakih pet pijanih surovežev, ki so, opazivši v kupeju nekaj mirnih gg. duhovnikov, začeli takoj prozivajati svoj divjaški koncert. Kakor gadjje sikali v kupe, govorili bogokletno, sramotili duhovnike, češ da so zatajili Kristusa in prodali narod ter jih prav po mesarsko zmerjali s svinjami, peli nečuvne kvante in klicali: Živijo Pucelj. Sram me je začelo postajati med to druhaljo, da me je rodila slovenska mati. Nisem se mogel nič več premagovati v svojem skritem kotičku, glasno sem protestiral proti takemu početju. V tem se odpro vrata kupeja in kakor kovaške klešče močno se prikažejo roke ter stisnejo kolovodjo za vrat in še nekam, da je junaku kar sapa zastala in mu stol pil mrzel pot na čelo. Tudi njegovi backi utihnil. Kolovodjo je postavil sprevodnik na prihodnji postaji na hladno.

— Posledice cerkvene pripadnosti. Prekmurju. Ker pride 1. decembra Prek-

— Ampak kar tu pripovedujete, vendar nima zmisla, dragi sotrudnik. Sem mogoče bolj socialist kot vi, a sem praktičen. Odstraniti eno trpljenje, podaljšati en obstoj, popraviti majhen del socialnih krivic, to je uspeh. Tisto malo dobrega, kar se stori, je storjeno. To ni vse, a je nekaj. Če gane zgodbi, za katero sem vas prosil, stotinko mojih bogatih naročnikov in jih nagne k dajanju, se bo za toliko zmanjšala revščina in trpljenje. Tako se naredi položaj bednih polegoma znosen.

— Ali je dobro, da je položaj bednih znosen? Revščina je neobhodno potrebna bogastvu, bogastvo je nujno vezano z revščino. Ti dve zli rodita drugo drugo in vzdržujeta drugo drugo. Položaja bednih ni treba izboljševati; treba ga je spraviti s sveta. Ne bom navajal bogatih k miloščini, ker njihova miloščina je strupena, ker miloščina gódi tistemu, ki jo daje in žali tistega, ki jo sprejema in ker naj slednjič bogastvo, ki je samoposebi trdosrčno in kruto, ne oblači goljufivega videza rahločutnosti. Če že hočete, da napravim povest za bogate, jim porečem: »Vaši reveži so vaši psi, ki jih hranite, da grizejo. Podpirani so za posedujočo tropa psov, ki laja na proletarce. Bogati dajo samo tistim, ki prosijo. Delavci ne prosijo ničesar. In tako ničesar ne dobé.«

— A sirote, bolniki, starčki? ...

— Imajo pravico do življenja. Zanje ne bom vzbujal sočutja, milosti, apeliral bom na pravico. (Konec sledi.)

murje pod cerkveno oblast mariborskega škofa, so se že začeli spravljati duhovniki, rojeni Mažari na Mažarskem, na pot v mažarski del sobotniške škofije. Prvi, ki si je je preskrbel potne listine, je g. Štefan Deli, kaplan v Beltincih, ki odpotuje pred 1. decembrom na Mažarsko. Drugi se slede.

— Selška služba pri pošti v Trzinu. Dne 1. novembra 1923 prišla dostavljati selški pismonoša iz Trzince poštne pošiljke tudi v vasi Zvirče, Brezovo, Loka, Snakovo, Sebenje, Ziganja vas in Breg. Dostavljal bo vsaki dan razen nedelj.

— Propadanje šibeniških pristaniških naprav. Že pod bivšim avstrijskim režimom je bilo šibeniško pristanišče — kakor Dalmacija sploh — hudo zanemarjeno. Naša narodna država pa tudi še ničesar ni storila za izboljšanje razmer. Obalni zidovi popuščajo in se rušijo v morje, a nikogar ni, ki bi jih popravil. Pristanišče dobiva vedno bolj lice orientalne zanemarjenosti. Načrt za ureditev pristanišča je bil izdelan še pred vojno, a je žal do danes ostal na papirju.

— Razne nezgode. V deln. pivovarni v Laškem se je delavec Kokalj Valentin pri metanju vročih tropin iz varilne kadi opeknel na goleni desne noge. — Rozman Ciril, mizarjski vajenec pri Ignacu Repšetu, mizarju v Ljubljani si je na stružnem stroju zmečkal desni kazalec. — V parnem mlinu in tovarni testenin Ludvik Franza in sinovi v Mariboru je mizarja Kežmah Alojza pri jemanju jermena iz dvigala udaril kol, katerega je rabil, na desno lice in uho in s tem prizadjal precejšne rane. — V tovarni verig Ferd. Frankla v Studencih pri Mariboru je delavcu Djenšek Francu pri nalaganju strojnega dela padel del na desno roko in mu zmečkal sredinec. — Služkinja Kramer Ana pri dr. Fr. Vidoviču v Mariboru si je pri sekanju drv poškodovala s sekiro palec leve roke. — V jugoslov. tekstilni tovarni Mautner d. d. v Gradcu pri Litiji je delavka Marija Kos hotela iz stroja izbrati slabo izdelane stročnice. Pri tem opravilu jo je zagrabil stroj za roko in ji zmečkal levi palec. — V strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani je livarju Kromp Alojzju padel oblikovalni okvir na levo roko in mu zmečkal mazinec.

— K. D. D. na Jesenicah vabi na III. prosvetni večer, posvečen spominu dr. Kreka, ki se vrši 8. decembra ob 8. zvečer v Društvenem domu. Spored: 1. Regiment po cesti gre..., orkester. 2. Alegorija, zložil dr. Krek. 3. Delavska himna, poje orlovski pevski zbor. 4. Grobni spomenik prijatelju, zložil S. Gregorčič, deklamacija. 5. Dr. Krek — oče krščan, socializma, predava prof. I. Delenc. 6. Idila v gozdu, orkester. 7. III. dejanje »Tri sestreci, spisal dr. Krek. 8. Po sinjem morju, svira orkester. K večeru se vabijo zlasti mladi. Vstopnine ni! V nedeljo 11. novembra 8. zvečer ponovi K. D. D. na Jesenicah predstvo Legionarji.

— Veselico je napravilo 4. t. m. ob 8. zvečer kat. društvo rokodelskih pomočnikov v rokodelskem domu v Novem mestu s sledečim vzporedom: 1. F. Juvane: Pastir (moški zbor). 2. F. S. Vilhar: Zoroka (moški zbor). 3. Gasparič: Kosa (moški zbor). 4. H. Volarič: Izgubljeni cvet (moški zbor). 5. Karlo Adamič: Pri zibel (mešani zbor). 6. St. Premrl: V Korotan! (mešani zbor). 7. Vodopivec: Ves dan pri oknu (meš. zbor). 8. Jos. Klemenčič: Poglejte ptičke (meš. zbor). 9. Karlo Adamič: Voj, je, tih, noč (mešani zbor). 10. Zupanova Mica, peseljoigra v dveh dejanjih. Dvorana je bila polna občinstva. Pred izvajanjem programa so nam tamurški zasviral par komadov v občno zadovoljnost. Petje se je tudi posrečilo. Spretno in temperamentno je petje vodil okrajni šolski nadzornik g. Janko Brad. Nad vse dobro pa se je obnesla igra Zupanova Mica. Ta igra je važna tudi s slovstvenogledovinskega stališča. Za Slovence jo je priredil ljubiteljski slovenski dramatik Anton Linhart po g. Richterju »Die Feldmühle« l. 1790. Prvič se je igrala v Ljubljani l. 1789. (takrat še v rokopisu). Po 134 letih še živi na naših odrih. To je znamenje, kako ugaja. Diletantje so vsi vrlo dobro rešili svojo vlogo. Občinstvo se je srčno smejalo in plaskalo. — Končno še dva dobrovoljna sveta: Ob pomnjanju programov naj pevovodja pred vsako točko menjuje naslov skladbe in skladatelja, n. pr.: Ferd. Juvane: Pastir, moški zbor. Veselica naj pričneja prej, že v mraku, ne šele ob 8. zvečer.

— Plodovita krava. Iz Planine pri Raketu nam poročajo: Pri gospodu Antonu Urbasu h. št. 180, je krava podela trojčke, dva junčka in teličko; krava in mladiči so zdravi.

— Vojaško pokopališče v Mostaru je, kakor poroča mostarska »Narodna Svoboda«, popolnoma zapuščeno in onečaščeno. Križi so pomoljeni, grmovje in trava raste čez in čez. Poleti se pasejo na pokopališču črede ovac in krave živine. Kmalu ne bo več razpoznavni posebnih grobov. Zalostno!

— Za pogozdenje mostarske okolice. V Mostaru so merodajni krogi začeli akcijo, da bi se s pomočjo vojske pogozdile okolice okoli mesta.

Primorske novice.

p Protesti slovenske Goriške. Po goriških vaseh podpisujejo starši proteste proti italijančenju šol. Besedilo protestov je polno polno težko pridržanega pravičnega srca in ogorčenja. Rihemberk, Vrtojba, St. Peter, Sturije-Zapuže so zadnje dni poslali italijanski državnim oblastem svoje proteste.

p Centralizem povsodi enak. Dokler je bila goriška dežela svojo avtonomijo, je imela cvetoče deželne dobrodelne in šolske zavode, ki jih je redno in skrbno vzdrževala z lastnimi sredstvi. Odkar se je pa uvedla državna uprava in so deželne milijone »centralizirale« v Vidmu, so začeli razni zavodi nazarovati in vsak hip je kateri na tem, da ga kinejo. Tako se je v zadnjem času zaznala želja, da hoče videmski prefekt znižati ali celo skiniti vsako podporo obrtno-nadaljevalnim

šolam na Goriškem. Trgovsko-obrtna zbornica v Gorici je proti tej nameri takoj odločno nastopila in opozorila videmsko gospodo na usodne posledice, ako bi se morale obrtno-nadaljevalne šole zapreti. Tudi tu vidimo, kako centralizem ubija cvetoče ustanove, ki jih je ustvaril ljudski genij na plodnih tleh samouprave.

p Nedeljski počitek v tiskarnah. Izšel je odlok, ki prepoveduje v tiskarnah ob pondeljkih delo pred 6. jutraj.

Štalerske novice.

š Muzejako društvo v Ptuj priredi v sredo dne 11. novembra ob 6. uri zvečer predavanje v Mestnem gledališču. Govoril bo predsednik Zgodovinskega društva v Mariboru g. profesor Fran Kovačič o kulturnih razmerah v Ptuj v 13. in 14. stoletju. Predprodaja vstopnic pri g. Senčarju v gimnaziji. Odbor.

š Odlikovanje Celjanov. Na mariborski razstavi so bili sledeči obrtniki in zadrugi iz Celja odlikovani: Celjska lesna inudstria, Celjska kamnoseška družba, splošno kleparstvo Fr. Pašker, brivec in lasničar Fr. Koštomaj, zobotehnik Hoppe in kemoinž. Ed. Kandušer.

Gospodarstvo.

Vlad. Pušenjak:

Zanimivi podatki iz drž. proračuna.

V naši državi imamo precejšnjo število kmetijskih šol; budžet nam kaže, koliko da država za te šole na razpolago, kakor tudi, kako se vrši gospodarstvo na teh šolah, odnosno na posestvih, ki so spojena s temi šolami in v koliko se te šole same vzdržujejo.

V Srbiji obstoji srednja kmet. šola v Valjevu, katere stroški so proračunjeni z 1.191.661 dinarjev, nadalje nižje kmet. šole v Kraljevem, Bukovem, Šapcu, Valjevu, Čupriji, Bitolju in Aleksincu s proračunjenimi stroški 5.851.753 dinarjev ter specialne šole v Aleksandrovu, Vranji in Užicah s proračunjenimi stroški 1.173.720 Din. Dočim znašajo stroški nad 8 milijonov dinarjev, znašajo dohodki teh šol komaj 265.650 Din.

Stroški kmetijske šole v Črni gori znašajo 488.961 Din, dohodkov ni.

V Bosni se snuje v Banjaluki nova kmet. šola, za katero je določen kredit v znesku 1.000.100 Din.

Za kmet. šole v Sloveniji (srednja kmet. šola v Mariboru, vinarska in sadjarska šola v Mariboru, kmet. šola na Grmu, kmet. šola v St. Juriju ob južni železnici) znašajo stroški 2.268.785 dinarjev, dohodki pa 1.597.840 Din in sicer dohodki vinarske in sadjarske šole v Mariboru 682.990 Din, kmet. šole na Grmu 618.750 Din, kmet. šole v St. Juriju ob južni železnici 296.100 Din.

V Vojvodini obstoje nižje kmet. šole v Adi in Vršču, za katere znašajo stroški 1.404.490 Din, dohodki pa 70.500 dinarjev, ter vrtnarska šola v Novem-sadu s proračunjenimi stroški 588.440 dinarjev brez vseh dohodkov.

Budžet nam jasno priča, da se pri nas premalo upravlja zadrugištvo, da se istemu ne nudi pomoč v taki meri, da bi moglo napredovati, osobito, da bi se mogle vršiti redne revizije in zadrugiška propaganda ter pouk v zadrugištvo.

Za ustanovitev in podporo raznih produktivnih zadrug (mlekarskih, vinarskih, živinorejskih, oljarskih, čebelarških, ribarskih, sadjarskih itd.) v celi kraljevini je določenih 1.300.000 Din, za ustanovitev zemljoradniških kreditnih zadrug v južni Srbiji in Črnigori 150.000 Din,

podpora Savezu srpskih zemljoradn. zadrug v Beogradu 50.000 Din,

podpora Zadrugišnim Zvezam v celi kraljevini 600.000 Din,

podpora vinarskim zadrugam v Dalmaciji 12.000 Din,

podpora čebelarškim zadrugam v Dalmaciji 2.000 Din,

podpora živinorejskim zadrugam na Hrvaškem 160.000 Din,

podpora mlekarnam v Sloveniji 10 tisoč dinarjev.

V celem je določeno za podpore za zadrugi 2.284.000 Din, kar je mnogo premalo z ozirom na budžet, ki znaša nad 10 milijard dinarjev. Pribiti treba, da so se črtale razne postavke v posameznih pokrajinah, ki so vsebovale podpore za razne zadrugi, pribiti pa je treba tudi, da se ministrstvo ni prav nič oziralo na razne zahteve Glavnega Zadrugišnega Saveza v Beogradu, kateri je med drugim zahteval kredit za revizijo veresijskih zadrug v Vojvodini, Prekmurju in Medžimurju, katerih centrala je v Budimpešti in ne deluje, ker nimajo nobenih stikov s centralo, pri kateri imajo naložen denar, oz. dolgujejo podeljene kredite.

g Čudna stvar. Belgrajska »Ujedinjena banka« izkazuje med svojimi pasivi tudi kot

upnika poštno hranilnico s 3 milijoni dinarjev. Zagrebški list, iz katerega to posnemamo, ugotavlja, da najbolj solidni zagrebški zavodi kakor celo »Praštedionac« niso mogli dobiti od poštne hranilnice niti pare.

g Nacionalizacija falske električne centrale. Pod vodstvom Prve hrvaške štedionice in francoskih kapitalistov se je osnovala delniška družba »Fala« z glavnico 5 milijonov dinarjev.

g Banke v prometu. Po izkazu Narodne banke z dne 31. oktobra je bilo v obtoku bankovcev za 5880.8 milijona in je narasel obtok od prejšnjega izkaza za 6 milijonov. Istočasno pa je znatno padla tudi metalna podlaga za 12 in pol milijona na 44.9 milijona. Obenem se je opazilo tudi karakteristično dejstvo, da so padle tudi državne terjatve na 44 milijonov od 176 milijonov.

g Zadruga bosanske Depozitne banke. Bosanska Depozitna banka v Sarajevu je radi pomanjkanja denarja ustavila izplačila. Vzrok za to leži v dejstvu, da je banka vse svoje premoženje naložila v industriji.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene (za 100 kg): pšenica 320.50—325 Din, ječmen 255 Din, oves 280 Din, koruza (stara) 240 Din, beli fižol 580 Din, pšenična moka št. 0 520—525 Din, št. 2 470—475 Din, št. 5 425 Din, št. 6 350 Din, otrobi 130 Din. Tendence slaba.

g Avstrijske železnice preidejo v privatne roke. Avstrija je sklenila definitivno prodati svoje državne železnice v roke družbi »Chemins fer Federaux Austriens«. Družba se nahaja pod državno kontrolo.

g Konec papirnatih marke. Newyorške banke so prenehale z vsakim kupčevanjem v markah. Ravnotako je tudi borza v Newyorku opustila notacije marke. V pondeljek je notirala samo še eno dvajsetino svoje prejšnje višine koncem preteklega tedna.

g Pogajanja o zamenjavi kron s češkoslovaško. Po poročilih »Tribune« se bodo vršila v Pragi pogajanja med češkoslovaškim in našim finančnim ministrstvom glede izenačenja dolgov v starih kronah.

g Italijanska trgovska in izseljeniška ekspanzija. Dne 5. t. m. so v Trstu z veliko slovesnostjo otvorili narodni kongres za trgovsko in izseljeniško ekspanzijo. Navzoča sta bila kraljevi princ grof Turinski in minister za kolonije Federzoni. Delo je razdeljeno na razne odelke. Poročevalec o izseljevanju dr. Venturi je naglašal silno važnost izseljenišstva in zastava njene moči. Zato pa mora Italija izseljeništvu posvetiti vso svojo skrb, ga smoteno urediti, vzgajati narod zanj, pošiljati v inozemstvo najposposnejše elemente in jim nuditi vsepovsod vso pomoč in zaščito. Izseljeniška in gospodarska ekspanzija italijanskega naroda se mora obrniti na Vzhod, ki pozna zmogovito italijansko ekspanzijo že iz drugih časov. Vzhod mora biti najbližji cilj, na katerega se morajo obračati pogledi in volja nove Italije. — Teka Italijanom ne manjka.

g Nov polom v Italiji. 1. novembra je propadla v Italiji nova banka, »Banca del Reducc« v Rimu. Kakor govore vesti iz Rima, so pri tem konkurzu oškodovane tudi nekatere jugoslovanske banke, kar je pa bolj malo verjetno.

g Trgovska pogodba Češkoslovaške z Anglijo. Kakor poročajo iz Prage, je vlada predložila parlamentu pogodbo z Anglijo, ki se je podpisala od obeh vlad 14. julija v Londonu in ki je bila provizorično že sprejeta od češkoslovaške vlade, v ratifikacijo.

BORZA.

Zürich, 7. novembra. (Izvirno.) Devize: Pešta 0.0305, Italija 24.95, London 25.10, Newyork 563.75, Pariz 32.22, Praga 16.4250, Dunaj 0.007925, Sofija 5.15, Belgrad 6.50. — Valute: n. a. K. 0.007950.

Zagreb, 7. novembra. (Izvirno.) Devize: Pešta 0.4550—0.4750, Italija 3.8625—3.8825, London 386—388, Newyork 86—86.50, Pariz 4.98—5.02, Praga 2.5350—2.5450, Dunaj 0.1220—0.1230, Zürich 15.40—15.4750, Sofija dosti robe, Napoleoni malo kupčij. — Valute: dolar 85.25.

Ljubljanske novice.

lj Višji prosvetni tečaj (pri uršulinkah). V ponedeljek 5. t. m. sta pričela s predavanji dr. L. Ehrlich in dr. K. Capuder. Prvi je obdelal temo »Kristusov značaj«, drugi pa je pričel svoj cikel (Dinamika v zgodovini) z »Uvodom v zgodovino kot znanost.« V torek 6. t. m. je pričel s svojim ciklom (Žena domača zdravica) dr. A. Brocelj s temo »Higijena stanovanja«. V sredo 7. t. m. je začel cikel (Gospodarska geografija) prof. dr. V. Šarabon s temo »Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. V četrtek 8. t. m. prične svoj cikel (Fizika vsakdanjega življenja) prof. Grošelj Rudolf s temo »Valovanje«, prof. dr. Debevec pa cinas s temo »Razvoj starogrške drame« (Ajshilos). — Tečaj se udeležuje nad 30 slušateljic. Oglašajo se še vedno nove. Upamo, da bo ljubljansko ženstvo hvaležno vodstvu Krekove kuharsko-gospodinjke šole, da je pričelo letos s posebnim tečajem, ki naj bi razširil naši ženi duševno obzorje in ji podal dovolj dobre in koristne dušne hrane.

lj Prvo predavanje v društvu »Soča« za tekočo sezono se vrši, kakor že objavljeno, 10. novembra 1923 ob pol 9. uri zvečer v salonu pri Levu. Predava gospod profesor Martin Zgrabljič o zelo aktualni temi: »Naši

bratje pod fašistovskim nasiljem v Istri.« Po predavanju nastopi prvič ta večer kvartet »Soča: Črno, Radikon, Držaj in Kragelj. K vsem predavanjem, ki se bodo z malimi izjemami vršila vsako soboto, uljudno vabimo vse naše člane in prijatelje društva. Vstop vsem prost.

lj Strašen detomer v Ljubljani. Včeraj dopoldne okoli 10. je prišla ljubljanska policija služkinjo pri poštnem ravnatelju g. Debeljaku v Zvezdarski ulici 1 Roza Blaško, doma iz Doba pri Otlici na Primorskem. Do aretacije je prišlo takole: Včeraj okrog 10. se je razširil po vrtu in po hiši strašen smrad, kot bi tele cunj in se smodilo meso. Šli so v pralnico, ki stoji v mali hišici na dvorišču, odkoder je prihajal smrad. Ko so odprli vrata, so takoj zapazili hud ogenj pod kotlom, iz katere je lezla otroška noga. Poklicali so stražnike, ki so uvedli na lice mesta preiskavo. Dekle samo je priznalo, da je 6. t. m. okoli 5. jutraj porodila v svoji sobici dete, o katerem trdi, da je bilo ženskega spola in mrtvorojeno. Iz strahu in ker je bilo dete mrtvo, je sklenila, da prikrije porod. Skrila je dete v čeber med perilo. Drugo jutro je nesla čeber v pralnico, zakurila močan ogenj in vrgla dete pod kotel. Ker sama ni mogla gledati, kako dete gori in ker je imela opravka v mestu, je odšla. Bila pa je baje tako zmedena, da je pustila celo vrata pralnice priprta, tako, da se je smrad še lažje širil po okolici. — Očeta detetovega Blaškova še ni povedala in so jo oddali, ker je še bolna, v bolnico kot kaznjeno, ožgano truplo detetovo pa so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Krištofu.

Dnevni koncerti v restavraciji. kavarne in kleti »Zvezda«. Vsek večer reden koncert vojaške godbe od pol 20. do 23. ure v restavraciji, od 23. ure naprej v kavarni »Zvezda«. V kleti svira vsak dan od 17. naprej priljubljena ciganska godba.

Narodno gledišče.

Danes zvečer se poje opera »Aida« in sicer za red C v sledeči zasedbi: Aida — Zikova, Amneris — Sfiligojeva, kralj — Pugelj, Radames — Šimenc, Raulis, — Betetto, Amonaslo — Cvejiš in sel — Mohorič. Opero dirigira in režira operni ravnatelj g. Rukavina.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja p. n. abonente, da poravnajo svoje obroke najkasneje do 12. novembra t. l. in sicer abonente na uradniške izkaznice svoj 8 obrok, ostali abonenti pa svoj 2. obrok, da se izognejo nepotrebnim opominjevalnim stroškom.

Baritonist g. Boris Popov. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je angažirala za tekočo sezono baritonista g. Borisa Popova, ki je dosegel v obeh gostovanjih minuli teden velik uspeh in splošno priznanje. Gosp. Popov nastopi pri današnji predstavi Onjegina že kot član in ne več kot gost.

Prosveta.

pr Palestrinov večer¹⁾, ki ga nam je priredilo zagrebško pevsko društvo »Lisinski«, je zbral v Unionovi dvorani slece nekoliko majhno, pa tem odličnejšo družbo ljudi, ki jih umetnost ne miče samo takrat, kadar jim služi kot plašč za kulturno bahaštvo, ampak ki umetnost ljubijo zaradi nje le pote same na sebi, ki jo goje iz srčne potrebe. Višek vsega večera — po petju računam — so bili Palestrinovi madrigali, to je pesmi v narodnem jeziku. »Lisinski«, oziroma njega pevovodja g. Baranovič je z njimi dokazal svoje sijajne zmoglosti, dokazal, da se je v te vrste glasbe globoko vživel, začutil izbrani dih, visoko plemstvo te tajinstveno vzvišene lepote. Če bi nam zbor ne bil nič drugega podal, kot samo prve tri madrigale v tej — rekeli bi: brezhibni popolnosti in dovršenosti, bi mu izredno plemeniti in poučni užitek povračevali z iskreno hvaležnostjo. Ta večer smo se iznova zavedeli, da te vrste glasbe noben instrument ne more niti približno take podati, kakršna je, ampak da more vso lepoto pozajeti le po spolu, in še tu tudi po legi tako različni in izraziti, čustveni človeški glas, te vrste glasbo, ki je vsak glas v njej samostojen in se svojemu obsegu in svoji naravi primerno popolnoma avtonomno razvija — ne v škodo, ampak v korist celoti in nje pestrajši, silnejši, bogatejši lepoti. Skladbe same so sijajne, ne upal bi se trditi, da znamo danes globine srčnih čustev v glasbi lepše izražati, kot so izražena tu, ko vsako besedo z vso njeno vsebino vred pozajame vsak glas posebej in po svoje. In to s temi, v marsičem zelo preprostimi sredstvi 16. stoletja: s strogo diatoniko in harmonijo, na tesno omejeno modulacijo. Danes smo pač sredstev neprimerno bolj bogati, bolj bogati zunanje izraza, toda po pristranosti čustvovanja in njega globini bi se tudi danes težko kdo drznil kosati se Palestrinu. Ali more neprestano goreti, ključati v srcu, kdo bolj resnično podati, kot jo podaja prvi madrigal: »La cruda mia nemica?« Kdo si upa v dušo tako globoko zarežati kot je Palestrina z drugim: »Alla riva del Tebro?« In če se je Borodinu s premeteno izrabo vseh sredstev sodobnega orkestra v »Sliki iz srednjeazijske step« posrečilo doseči občutje brezmejne prostranosti, kaj čuda, če smo se s spoštovanjem uklonili pred mojstrom, ki je po učinku nič manj silni vtis brezkončne večnosti dosegel z neprimerno preprostejšimi sredstvi že pred več nego tri sto leti? — V petju je zbor vso lepoto v najmanjši podrobnosti natančno podal. Teme so se javljale jasno in izrazito, deklamacija mehka in gladka, poudarki pripravljeni s priznavanja vredno skrbjo in natančnostjo, ki smo jo kot bonum omen

¹⁾ Ne vem, kak popolnoma nekulturen škrtal je zavladal v sobotnem »Slovenec«, da se je beseda Palestrina v njegovih ustih doledno izpačila v Palestrini. Saj sem se pokrival pred njim in nekaj kratov zarobit nad njo, pa je bilo že prepozno in spaka se mi je venomer neotesano režala v razjarjeni obraz.

mogli občudovati takoj na prvem zlogu pevega me-
drigala. Kakor zavratna tigras se je besedica pla-
seč krivila, da neopreznemu siromaku v razbolelo
srce zasadi kruto sobojstvo, mu piše kri in se z nje-
ga bolečino napaja: la cruda — in dinamika — s
zlatarsko tehniko odtehtana; da pa bomo prav na-
tančni: na zadnjem zlogu prve pesmi je bilo na-
raščanje za rahlo zaznavno senco preveč in še en-
krat nekje se je upadanje vrtilo malce, malce pro-
hitro. S tem odličnim uspehom se zbor lahko po-
naša. — Za Palestrinovo najslavnejšo mašo, na čast
papežu Marcellu II. se nam pa zdi, da tolmačenje ni
bilo docela v soglasju s skladateljevimi namerami,
niti vselej z nje melodično kontrapunktično vsebino,
pa je morda prav zaradi tega našemu čuvstvenstvu
tudi ni preveč približalo. Arhitektura skladbe nam-
reč ni navpična, ne sloni na harmoničnem načelu
niti tam ne, kjer bi videz preprostega kontrapunk-
ta 1 : 1 to opravičeval, ampak povsod vodoravna,
kontrapunktična; zato bi bilo želeli, da bi se mo-
tovi in teme jasneje oblikovali, to pa tako, da se
glas, ko pove glavno misel, takoj umakne drugemu,
ko isto temo poprime, oziroma da glasove, ki pri-
našajo značilne kontrapunktične postope, zlasti te-
daj, če zadobe tematičen pomen, vsi drugi obzirno
podpirajo in jim tvorijo samo mehke, prepletajoč
se okvir. V korist splošno tudi ni bilo to, da so
zlasti v Slavi in Veri skoro neprestano peli mar-
cato, sekano celo. Semtertje n. pr. miserere v Glo-
riji bi bilo kot kontrast prav primerno, zdaj pa se
je nagrmadilo iz tega le preveč teže. Značaj mere
(tempa) si je pevovodja prikrojil zelo po svoje,
vendar bolj v zmislu vzvišenega miru, kakor so
delo pojmovali Hermesdorf, Mitterer, Bäuerle, ne
pa v zmislu n. pr. Grieebacherjeve ognjevitosti. Ven-

dar pa je bila maša, dasi smo jo v Ljubljani že
slišali (leta 1896. n. pr. pri frančiškanih), danes do-
godek in je marsikomu odprla pogled v nov svet.
Sicer pa, da smo zopet pravični, je bil marsikak del
tudi v maši tako pet, da je navdušil. Kyrie n. pr. je
bil prav dober, mehko, vezano so se razlivala reke
glasov v morje večnega Usmiljenja. Lep »miserere«
v Gloriji, sijajen med drugim Amen v Veri; pri-
njem so opustili marcato, da je zbor ronel veličast-
no in pel in bučal, in rastel in se gostil in grmel
kot mogočne polne orgle. Silno nežno so podali
Sanctus; če bi bila še izrazitost posameznih glasov
tako velika, kot je bil lep njih skupni zvok, bi bil
užitek neprekosljiv. Zal nam je bilo za drugi in
zlasti tretji Agnus z bogato razpletenim kontra-
pункtom. Dasi se s pojmovanjem, kakor smo ga to
pot slišali, ne strinjamo povsem, radi priznavamo,
da je bil uspeh velik; občudujemo hkrati vztraj-
nost in trudoljubnost pevovodje in pevcev, da so
se lotili ogromne naloge in jo uspešno in častno
izvedli. K.

Dijaški vestnik.

Na rednem običnem zboru »Borbe« dne 5. sep-
tembra je bil izvoljen sledeči odbor: Albin Šmajd,
stud. iur., predsednik. Petar Franulović, stud.
med., tajnik. Mate Ujevič, stud. phil., blagajnik.
Ljotz Hartman, stud. iur., gospodar. Jože Dolenc,
stud. iur., odbornik.

Na rednem običnem zboru j. k. a. d. »Danice«
v Ljubljani dne 6. novembra t. l. je bil soglasno iz-
voljen sledeči odbor: Predsednik Rado Bednařik,
cand. phil., podpredsednik Mirko Jeršič, cand. iur.,
tajnik Kajetan Gantar, cand. phil., blagajnik Jakob
Oblak, cand. iur., gospodar Mate Dulčič, stud. techn.

Jugoslovensko kat. akad. društvo sv. Cirila in
Metoda v Beogradu. Na drugem rednem običnem
zboru Jugosl. kat. akad. društva sv. Cirila in Me-
toda dne 8. novembra 1923 je bil izvoljen sledeči
odbor: Predsednica Sida Selgradova, cand. med.
Tajnik Pavle Urankar, stud. phil. Blagajnik in go-
spodar Oblak, cand. tech. Knjižničarka in urednica
glasila Anka Šop, stud. phil. Revizorji: O. Toma
Tomašič, dipl. stud. phil., Bogumil Šedivy, cand.
phil.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani
priporoča za adventni in božični čas cerkve-
nim zborom sledeče skladbe:

Gram: adventne pesmi za mešani zbor.

Part. 10 Din. glasovi po 4 Din.

Gram: Odpevanja pri lavretanskih li-
tanih za mešani zbor. Part. 16 Din. Obsega

tudi več odpevov za božično dobo.

Hladnik: božične predigre za orgle, 10

dinarjev.

Premrl: 10 božičnih pesmi za mešani

zbor, soli in orgle. Part. 24 Din. glas po 6

dinarjev. Te pesmi je prištevati med najlep-

še slovenske božične naprave. So polne božič-

nega duha in zložene v res pravem božič-

nem (pastoralnem) slogu.

Premrl — Sattner: dve božičnici. Dvo-

glasna ženska zboru s klavirjem. Din 10.—

Prav lepe in primerne skladbe posebno za

domače božične prireditve in pobožnosti.

Sattner: svetilke pesmi L. zv. za me-

šani zbor. Din 10.— Zbirka obsega pesem sv.

Štefana in sv. treh Kraljev. Krasne pesmi.

Sattner: 2 božični pesmi. (1. blažena

noč, za sopran solo, zbor in orgle, 2. Najlepša

noč, za alt-solo, zbor in orgle.

Sicherl — Premrl: Pridite molit Jezu-

sa, 17 božičnih pesmi za mešani zbor, soli in

orgle. Part. 30 Din. glasovi po 6 Din. Zbirka

obsega sledeče naprave naših najstarejših

skladateljev kakor: L. Rihar: na polnoči gre-

de, 2. Belar: Glej zvezdice božje, 3. Zupan:

božji nam je rojen sin. 4. Sicherl (harm.)
Prelepo nocoj nam žari se nebo, 5. Cvek:
Slava na višavi, 6. Vavken: Zveličar prelju-
bi, 7. Vavken: Zveličar nam se je rodil,
8. Cvek: Pastirci iz spanja, 9. Sicherl: Zve-
ličar preljuhi, 10. Rihar: poglejte čudo se-
godi, 11. Cvek: raduj se človek moj, 12. Rihar:
Zveličar nam je rojen zdaj, 13. Rihar: po-
koncu narodil, 14. Vavken: raduj, raduj se
človek moj, 15. Smolej: pastirci iz spanja,
16. Rihar: sv. trije Kralji (prisvetil je ve-
seli dan), 17. Rihar: božična maša. — Ko
mu niso te ljubke z otroško-udanim srcem
na čast božjemu Detetu zložene pesmi še iz
otroških let znane? Saj smo jih kot otroci
poslušali in se ogrevali v ljubezni ob njih
melodijah do novorojenega Boga. Te pesmi
bodo ogrele vsakega kdor jih bo slišal v bo-
žiču; saj so najboljši tolmači teh skrivnosti
no vzvišenih praznikov.

Polzvedovanja.

Našel se je dragocen damski okras.
Dobi se pri: R. Badjura, Marmontova ulica
18, pritličje, od 13. do 15. ure proti vrnitvi
3 inseratnih stroškov.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazo- vanja	Baro- meter v mm	Termo- meter v C	Termo- meter v F	Nebo, vetrov	Visočina v mm
6. 11. 21 h	733.1	11.6	53.3	obl. s. z.	
7. 11. 7 h	731.7	12.2	54.0	obl. —	08
7. 11. 14 h	730.2	13.5	56.3	obl. j. z.	

Potnika

va Slovenijo s stanovanjem v Ljubljani,
Celju ali Mariboru, s stalno mesečno
plačo, plačanjem potnih stroškov in pro-
vizijo, IŠČE veliko tovarniško podjetje
železne stroke s nastopom takoj ali pa
1. januarja 1924. Zahteva se znanje slo-
vensčine in nemščine v govoru in pisavi.
Točne ponudbe z naznačenjem zahtev
odnosno plače poslati na: Savjetnika M.
R. Marsanić, Zagreb, Gjorgijeva ul. 8,
III. kat. desno. 7150

INSTRUKCIJE daje učiteljska
abiturijentka iz
predmetov za osnovne meščan. in nižje
razrede srednjih šol. — Cenj. ponudbe
na upravo lista pod »UCITELJICA«.

Šivilja za perilo se priporoča
za delo na
dom ali po hišah. — Naslov pove uprav-
ništvo »Slovenca« pod št. 7140.

Dekle pošteno in
zanesljivo
dobi takoj službo. — Oglase sprejema
glasni zavod »APOLO«, Ljubljana, Stari
trg št. 19, II. nadst. 7148

Rezanje drv

z motorno žago. — LUDOVIK ILERŠIČ,
na Friskovcu, Vojaška ulica. 6650

Bono sprejme

č dojenčku častniška rodbina. — Plača:
mesečno 250 Din. posebna soba, popolna
oskrba. — Vprašanje in ponudbe naj po-
šiljajo reflektantninje na naslov: BOGU-
MILOVIĆ, Kragujevac X, Srbija. 7107

Vajenca za mesar. obrt

poštenih staršev sprejemem takoj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod številko 7137.

Dva krojaška pomočnika

sprejemem takoj za velike kose. Hrana in
stanovanje v hiši. Naslov pove uprava
»Slovenca« pod številko 7144.

PRIMA

trapistovski SIR

prodaja na drobno in debelo po najnižjih
dnevnik cenah Hrvatska seljaška mlekar-
ska zadruga, OBOROVO, pošta ORLE,
Hrvatsko. 7097

Večja množina ČEBULE

ceno NAPRODAJ. — Naslov pri upravi
»Slovenca« pod številko 7132.

Radi selitve ceno naprodati še skoro nova

spalna oprava

iz hrastovega lesa. FOTOGRAF. APA-
RAT, PISALNA MIZA in drugi predmeti.
Naslov: Zdenka Prochaska, Ljubljana,
Jurčičev trg 2, I. nadstropje. 7139

VILA naprodati

s prostim stanovanjem 6 sob. —
Dopisi pod »VILA 7101« na upravo

Moško KOLO

dobro ohranjeno, ceno prodam. Predvojni
material. Naslov v upravi pod št. 7131.

2 glinasti peči

dobro ohranjeni, 400 OPEK, okrogli, sta-
rih, in lestenec na 2 žarnici prodam. —
Naslov pri upravi lista pod št. 7138.

Smrekove storže

vagonske množine, kupuje
»FRUCTUS«, LJUBLJANA
Tabor št. 2.

Kolarstvo v Ljubljani, zelo dobro
vpeljano, ugodno NA-
PRODAJ. Ponudbe pod »Kolarstvo« na
upravnštvo »Slovenca«. 7103

2 opravi iz hrastov. lesa

po ugodni ceni naprodati. — Več povedo
v škofiji ulici 13, III. nadst., vrata št. 20.

POZOR! Amerikanci, obrtniki!

Trgovska hiša, enonadstropna na glavnem
trgu v Cerknici z vsem trg. inventarjem:
v pritličju kuhinja, soba in trg. lokal s
kletjo, v I. nadstropju 5 sob. K hiši spa-
da poslopje s 3 sobami, kuhinjo, malim
vrtom, hlevom za 18 glav živine in vodo-
vodom, skladišče za nekoliko vagonov
blaga, navadni hlev s trgovsko tehniko,
šupa in skedenj z lepim vrtom. Hiši pri-
pada gozdna in pašniška pravica. Pri
hiši že vpeljana trgovina z živino. Vpra-
šati: IVAN ZGONČ, trgovec v Cerknici
pri Rakeku. 7096

Beneški GATER (samica)

s popolno opravo, najnovejšega tipa, z
1—3 listi, z zvloko za nazaj, več žaglin
listov, jermenica, jermenici, 6 m dolg voz
z vsem ogrodjem, naprodati radi nado-
metitve drugega stroja. — LJUBLJANA,
Prule št. 8. 7146

Upravnik Bencinmotor

50 cm širok 7—8 HP
TAKOJ NAPRODAJ po ugodni cen. —
Ljubljana. 7145 Prule št. 8.

Naprodati je PSICA

»Nemška doga«, izvrstna čuvarica. Naslov
pove uprava »Slovenca« pod št. 7133.

Pozor!

kupujem stare OBLEKE,
ČEVLJE, POHISTVO itd

Grem tudi na dom. — Dramé Martin,
Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 29.

Javna sodna dražba

12.000 kg lepega bukovega oglja in 21 m³
lepih bukovihih blodov se vrši v Močvirju,
četrt ure oddaljeno od farne cerkve na
Bučki ali eno uro od škocjana na Do-
lenjskem, v ponedeljek, dne 12. t. m. ob
10. uri dopoldne. Blago bo poceni.
Kupci, pridite! 7119

Najvišje cene plačam

za naravne kože LISIC, KUN, POD-
LASIC, VIDER, ZAJCEV itd.

W. Windspach, Gorica

ulica CARDUCCI št. 10 (Italija.)

SPREJEMAM POŠTNE POŠILJATVE!

Najugodnejšo ceno in ugodne ta-
košnje plačilne pogoje za

KOSTANJEV LES

nudi lesna tvrdka

Ernest Marinc - Celje

ZRINSKO-FRANKOPANSKA 4.

Sprejme tudi več NAKUPOVALCEV
v raznih krajih. 7094

MALI SODI

prilagodni za zelje in nekaj ZABOJEV
naprodati. — Vpraša se v Marijanišču
od 2.—3. ure popoldne. 7128

Lepa, lahka KOČIJA

po nizki ceni NAPRODAJ. — I. KRALJ,
ŽELEZNIKI. 7113

VEČ STO KOMADOV

novih sodov

za transport sadja z železn. obroči s
ca. 55 kg vsebino, je naprodati. — Po-
vpraša se pri SADJEREJI KAROLINSKI
DVOR PRI PTUJU. 7141

Strešna opeka!

FRANC KOTNIK in DRUG, d. z. o.
z. GLINCE št. 10 pri Ljubljani, podruž-
nica MOKRONOG nudi svojo vel. zalogo

strešne cementne opeke

po najnižji ceni ter jamči za isto najmanj
50 let. — Prevzame in izdeluje tudi vsa
druga BETONSKA DELA.

Otroški vozčki, dvoko- lesa, mali motorji, šivalni

stroji, pneumatika po znižani
tovarniški

ceni: TRIBUNA F. B. L., Karlovska ce-
sta št. 4, Ljubljana. 7063

NAJFINEJŠA NAMIZNA

jabolka voščenke

v zabojih okoli 60 kg ODDAJA na zaboje
po Din 3.75 za kg z zabojem vred Fran
POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska c. 36.

IŠČEMO V NAKUP droge za stavb. odre

v dolžini 8—12 m, 10—16 cm sred-
nje debeline, vrhovi 8 cm, suhe,
obeljene. — Ponudbe pod šifro:
»KOROŠKA 7085« na upravo.

Svarilo!

Ne kupujte KAMGARN, SUKNO in dro-
go modno BLAGO, preden si ne ogledate
najdovršenejših ČESKIH in ANGLESKIH
izdelkov pri:

Lenasi & Gerkman LJUB-
LJANA

RIBJE OLJE

zajamčeno pristno, najbolje norveško
znamke, dospelo. — Lekarna BAKARČIČ
Ljubljana, Karlovska cesta 2. — Direktni
import iz Kristijanijel 7133

Zobni atelije

LEOPOLD WEISS

zopet otvorjen

Sprejema od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. zvečer
v hiši »Pokojninskega zavoda«, vogal Aleksandrove
in Gledališke ulice.

Otvoritev trgovine z usnjem

Naznanjamo, da smo otvorili

trgovino z usnjem na debelo in nakup vseh vrst surovih kož.

Priporočamo se cenj. naklonjenosti ter zagotavljamo najsolidnejšo
postrežbo.

S spoštovanjem

Maschke & Komp.

Ljubljana, Cesta na juž. železnico, za vojašnico
vojvoda Mišiča, nasproti špediterju Ranzingerju.

JUGOSLAVIJA SJEVERNA - AMERIKA - JUŽNA

PUTNIČKI URED JADRANSKE BANKE

Ljubljana, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Split,
Šibenik, Dubrovnik, Kotor, Ercegovi, Metković, Korčula,
Jelsa, Maribor, Celje, Prevalje, Kranj

Glavno zastupstvo
za Jugoslavijo

Navigazione
Generale Italiana

VOZNI RED

Genova	Buenos Aires	Genova	New York
8. novembra	Duca D'Aosta	25. novembra	25. novembra
10. novembra	Taurmina	3. decembra	3. decembra
15. novembra	P. esa Matilda	3. decembra	3. decembra
23. novembra	Duca Ambruzzi	10. decembra	10. decembra
28. novembra	Palermo	21. decembra	21. decembra

INFORMACIJE DAJE BREZPLAČNO
JADRANSKA BANKA v zgoraj navedenih mestih.

KARLA DOLENC roj. LENČE javlja v svojem in v imenu svojih
otrok PLJE in MELITE ter pokojnikove sestrčne gospe MAŠE
GROM vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njihov pre-
dobra soprog, oziroma oče in bratranec, gospod

Ludovik Dolenc

trgovec

danes opoldne, po budi in teški bolerni, previden s tolažilni svete
vere, bogu vdano preminul.

Nepozabnega rajnega spremimo v petek ob pol 4. na njegovi
zadnji poti iz hiše žalosti, Realjeva cesta št. 15.
Ljubljana, dne 7. novembra 1923.

Globoko žalujoči.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.